

«Дурисвітка» за п'єсою М. Кропивницького, де відтворено обряд із калитою. Вибрали пана Калитинського, який керував дійством і вчиняв присуд – тих із присутніх, хто не зміг вкусити калиту, мазав сажею, а тим, хто спромігся, – давав приз. Потім калиту розрізали на шматочки і поділили між усіма присутніми. Цього вечора, за традицією, подають також вареники з різною начинкою. Їх із задоволенням скуштували всі охочі. А ще хлопці й дівчата грали в гру: зав'язували хлопцю хустиною очі, а кілька дівчат подавали з різних кутків голос. Парубок мав упіймати свою долю.

Значне місце в роботі клубу відводиться зустрічам із місцевими поетами, популяризації їхньої творчості, презентаціям поетичних збірок, народознавчій тематиці. Активні відвідувачі «Світлиці» пам'ятають зустріч із поетесою з м. Коростеня Г. Цепковою, яка й досі підтримує зв'язок із центральною бібліотекою, дарує їй свої нові збірки.

Багато чудової поезії прозвучало в залі бібліотеки під час презентації літературного альманаху «Зерниця». Слухаючи своєрідну поезію Н. Гнатюк, члени клубу ніби побували в Оптиній Пустині (Калузька область, Росія), де часто буває авторка. Завжди приходить у «Світлицю» зі своїми новими віршами поет А. Ключко.

750-річчю першої літописної згадки про м. Звягель (так у давні часи називалося місто Новоград-Волинський) присвячувався краєзнавчий поетичний вечір «Земля рідна, ти одна, як доля». Це була зустріч із добре відомою в нашому місті поетесою В. Ксендзук та представниками молодшого покоління – учнями гімназії ім. Лесі Українки К. Мордас і Ю. Войтік, які роблять перші кроки до літературного олімпу, але їхні поезії вже надруковано у двох останніх літературних альманахах «Зерниця».

Працівники бібліотеки завжди прагнуть урізноманітнити форми проведення засідань. Так, уже відбулися вечір-вернісаж «Прислухайтесь до звуку почуттів»,

конкурс писанкарства «Чудо своїми руками», кулінарні посиденьки «Єврейська національна кухня», свята здоров'я «Вітаміни на вашому столі», «Запах трав з бабусиних долонь», «Чай: ліки і задоволення».

Особливо вдалим було свято гарбузової каші «Ходив гарбуз по городу». Працівники бібліотеки готували його завчасно й дуже старанно: зал вбрали чудовими українськими рушниками, скатертинами, на столах помістили композиції з осінніх квітів і калини, а в центрі залу встановили короля дійства – гарбуза, прикрашеного петрушкою та селерою. Поряд із ним, на столі, поклали всіх «родичів гарбузових» – експозицію овочів і фруктів, вирощених бібліотекарями на своїх присадибних ділянках. Також на видному місці було оформлено виставку-пораду «Овочевому роду нема переводу», де демонструвалися різноманітні матеріали з друкованих видань відповідної тематики, поради, рецепти страв, які можна приготувати з гарбуза.

Безліч цікавої, корисної інформації отримали члени клубу й про лікувальні, косметичні властивості цієї рослини. А щодо кулінарних рецептів, то присутні змогли скуштувати все, що приготували працівники бібліотеки і самі члени клубу. На столах у глиняних горщиках була гарбузова каша, всілякі овочеві страви: кабачкові цукати, пиріжки з гарбузовою начинкою, салати, десерти, напої з кабачків. А за чашкою духмяного чаю присутні мали змогу взяти участь у цікавій вікторині прислів'їв, приказок та загадок.

Традиційно у «Світлиці» організовуються зустрічі-вшанування ветеранів Великої Вітчизняної війни, котрі є й серед членів клубу, вечори до Дня Матері та ін.

Колектив працівників ЦМБ має безліч творчих задумок, планів, в яких враховуються й побажання членів клубу. У проведенні його засідань завжди допомагають аматорські колективи Будинку культури, окремі виконавці. Це також робить кожну зустріч у «Світлиці» неповторною, цікавою, змістовною.

ФАХОВІ ВИДАННЯ

Т. Березна, головний редактор бюлетеня «ЛібМаркет», генеральний директор Об'єднання «МАТРИКС» (м. Київ)

ПРОФЕСІЙНЕ ЧИТАННЯ БІБЛІОТЕКАРЯ: БЮЛЕТЕНЬ «ЛІБМАРКЕТ»

У статті представлено огляд спеціалізованого видання для бібліотекарів – бюлетеня «ЛібМаркет», де висвітлюються різні аспекти запровадження інформаційних технологій у діяльність бібліотек, архівів, музеїв. Аналізуються матеріали, що публікуються на сторінках видання, з точки зору їхнього практичного використання у професійній діяльності бібліотекаря.

СОЦІОЛОГІЧНІ дослідження останніх п'яти років у сфері професійного читання бібліотекарів свідчать про те, що сучасні фахівці цієї справи мало цікавляться філософськими, теоретичними чи науковими публікаціями, а прагнуть отримувати інформацію, яка має практичну зна-

чимість. Редактор журналу Library Hi Tech («Високі технології в бібліотеках») Дональд Риггс у своїй редакційній статті «Що шукають бібліотекарі у професійних виданнях?» зазначив: «Технологія ставить усе більш складні завдання перед бібліотекарями, все менше часу залишається на рефлексію й абстрактні

міркування. Бібліотекарі зацікавлені в релевантній інформації, що допомагає їм вирішувати щоденні проблеми» [1].

Бібліотекознавці Московського державного університету культури і мистецтв зазначають, що зміни в колі читання бібліотечних фахівців спричинені часом. В умовах процесу розгалуження структури універсальних наукових бібліотек і великих ЦБС, де з'явилися відділи й сектори автоматизації, інновацій і маркетингу, є попит на публікації, що стосуються конкретної діяльності бібліотекаря в цих нових спеціалізованих структурних підрозділах [2].

Незважаючи на те, що такі відділи створені не всюди, процеси автоматизації відбуваються практично в усіх бібліотечних підрозділах: комплектування, каталогізації, бібліографічному, обслуговування і т. п.

Публікації, де висвітлюються питання впровадження нових технологій у бібліотеках, з'являються сьогодні на сторінках спеціальних періодичних видань. Це матеріали з досвіду роботи бібліотек, які, на жаль, зазвичай мають характер звіту. Вони висвітлюють те, що зроблено, і здебільшого не інформують, яким шляхом були досягнуто тих чи інших результатів, не містять опису технологічного циклу, хоча такі відомості найбільше цікавлять фахівців.

Гостра потреба в публікаціях практичного характеру, що висвітлювали б різні напрями та етапи процесу впровадження новітніх технологій, спричинила появу в 2006 р. бюлетеня «ЛібМаркет», який зайняв вільну нішу виробничо-практичного й інформаційного видання в колі професійних бібліотечних друків.

Три роки півторатисячний наклад бюлетеня щокварталу безкоштовно надходив до публічних бібліотек України різного рівня, книгозбірень ВНЗ, технікумів, профтехучилищ, шкіл і т. п.

Тематика статей бюлетеня орієнтована на широку професійну аудиторію бібліотекарів, однак умовно можна виділити кілька особливих категорій споживачів, для яких матеріали, котрі публікуються на сторінках видання, становлять найбільший інтерес:

- бібліотеки, що перебувають на самому початку шляху автоматизації, тобто мають вибирати програмне забезпечення;
- користувачі АБІС, яких цікавить інформація про нові версії (коментарі до релізів), нові розробки цих систем, АРМи, модулі й т. ін.;
- бібліотеки, що йдуть в авангарді та перебувають на етапі завершення всього циклу автоматизації документообігу – від комплектування до видачі.

Деякі з матеріалів інформаційного й навчального характеру, що висвітлюють різні аспекти впровадження інформаційних технологій у діяльність бібліотек, виявилися найбільш затребуваними у професійному середовищі. Ми представляємо їх у короткому огляді бюлетеня «ЛібМаркет».

Уже в першому випуску видання було вміщено інформацію про систему автоматизації бібліотек «ІРБІС». У наступних випусках однойменна рубрика стала постійною. Оскільки підприємство «Матрікс

Прес» є дистриб'ютором цієї системи в Україні, рубрику ведуть його фахівці, використовуючи власний досвід упровадження ІРБІС у різних бібліотеках.

Найбільше відгуків мали публікації: про нові можливості системи ІРБІС 64 розробників АБІС ІРБІС (№ 3, 2006), про запозичення ресурсів (№ 6, 2007), нове покоління системи – ІРБІС 128 (№ 4, 2008), про нові АРМи: коректор, J-ІРБІС – модуль для створення сучасного сайту бібліотеки (№ 9, 2008), а також консультації «Зробіть свою роботу в ІРБІС більш комфортною!» (№ 5, 2007) та щодо роботи з макрооб'єктами в АБІС ІРБІС 32 і 64 (№ 1, 2009).

Для користувачів системи МАРК-SQL також є однойменна рубрика. Провідне місце в ній займають консультації професіоналів, які працюють із цією системою не один рік, освоїли всі її модулі та впровадили повний цикл автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів. Відмінна риса цих консультацій – докладні, «покрокові» поради, що допомогли багатьом бібліотекам у реалізації поставлених завдань.

Читачі дуже високо оцінили публікацію «Технологічний цикл «Шлях читача»: нова концепція реалізації» (№ 4, 2006) та консультацію щодо роботи з Книгою сумарного обліку (№ 7, 2007). Статті про організаційно-регламентуючу документацію бібліотеки як фактор ефективного управління системою (№ 1–2, 2008) та «Адміністрування в АБІС МАРК-SQL» (№ 3, 2008) дали відповіді на численні запитання нових користувачів.

Тематика публікацій визначається завданнями, що стоять перед бібліотеками, новизною проблеми. Так, у 2006 р. проблема впровадження комп'ютерних технологій постала перед шкільними бібліотеками. Тому дуже своєчасною стала стаття (№ 3, 2006), в якій було представлено версію програми МАРК-SQL для шкільних бібліотек, а також висвітлено концептуальний підхід до її розроблення. Тему продовжила публікація з досвіду впровадження цієї системи у бібліотеці херсонської загальноосвітньої школи № 15 (№ 4, 2008).

У числі пріоритетів бюлетеня «ЛібМаркет» – оперативне інформування щодо впровадження інновацій у діяльність бібліотек, музеїв, архівів, зокрема, ознайомлення з новітніми, унікальними, перспективними розробками. Серед численних статей, що зацікавили українських бібліотекарів, – інформація про бібліографічний браузер Libnavigator, розроблений російськими програмістами з м. Омська (№ 6, 2007).

Сьогодні багато бібліотек працюють у тріал-версії, а деякі з них уже придбали цей унікальний продукт для доступу до світових бібліографічних електронних баз даних і запозичення записів. Ця тема знайшла відображення у публікації щодо створення бібліографічних покажчиків із використанням браузера Libnavigator, у якій представлено досвід Оболонської ЦБС м. Києва (№ 1, 2009). Вважаємо, вона зацікавить насамперед бібліографів.

На сторінках бюлетеня (№ 3–4, 2006) розповідалося також про систему автоматизації для музеїв «КАМІС», що є розробкою програмістів об'єднання

«Альт-Софт» (м. Санкт-Петербург), яку сьогодні мають можливість придбати українські музеї. Цикл статей, опублікованих у 2008–2009 рр., – про серію програмно-інформаційних комплексів КАІСА – був викликаний інтересом користувачів до нових програмних продуктів об'єднання «Альт-Софт», призначених для архівів, управлінь культури, музеїв, бібліотек. У цих матеріалах розкриваються можливості ПІК КАІСА-Енциклопедія для створення краєзнавчого, галузевого та інших енциклопедичних ресурсів.

Безсумнівно, корисними є публікації щодо технологічних новинок у сфері автоматизації процесу видачі документів. Більшість бібліотек не мають інформації про устаткування, яке використовується для цих цілей, його виробників, досвід впровадження даних технологій. Наші фахівці стежать за ринком таких товарів, проводять порівняльне оцінювання технологічних, якісних, цінних характеристик, пропонуючи клієнтам оптимальний варіант. Так, у відповідь на запитання щодо використання в бібліотеках радіочастотних міток опубліковано статтю про ці ідентифікатори (№ 4, 2006). Актуальною була інформація про обладнання для штрих-кодування (№ 5, 2007), з вибором якого допомогли (і продовжують допомагати) консультації наших фахівців. Саме тому в 2008–2009 рр. тему продовжили статті «Технології автоматичної ідентифікації для управління фондами бібліотеки», «Бібліотечна станція книговидачі: інноваційні рішення для фонду відкритого доступу».

Як видання, що розраховано насамперед на професійну бібліотечну аудиторію, «ЛібМаркет» інформує про новинки спеціальної літератури.

За період існування бюлетеня на його сторінках опубліковано велику кількість корисних порад, методико-консультаційних, навчальних матеріалів

із питань впровадження комп'ютерних технологій у бібліотеках, музеях, архівах. При створенні кожного випуску наші фахівці враховують побажання читачів, користувачів, клієнтів і в публікаціях докладно висвітлюють складні, проблемні питання, що виникають у ході впровадження автоматизованих систем.

Ми завжди прагнемо того, щоб наше видання було джерелом вичерпної, оперативної, об'єктивної інформації про новітні, перспективні розробки програмного забезпечення й обладнання для кожного циклу виробничих процесів, сприяло модернізації діяльності бібліотек, музеїв, архівів і максимально полегшувало цей процес.

З 2009 р. виробничо-практичний та інформаційний бюлетень «ЛібМаркет» став передплатним виданням, яке розповсюджується безпосередньо через редакцію або передплатні агенції.

Запрошуємо до співробітництва бібліотеки України. Надсилайте матеріали про досвід впровадження нових технологій – ця тема залишається пріоритетною для нашого видання.

Список літератури

1. Уивер С. Как читают профессиональную литературу американские библиотекари : обзор публикаций / Сюзан Уивер // Библ. дело. – 2007. – № 4. – С. 15–17.

2. Профессиональное чтение библиотекаря как фактор формирования специализированных отделов библиотечной литературы. – Режим доступа: http://libconfns.narod.ru/2001/2s/s2_p32.html, вільний. – Загол. з екрана.

3. Березная Т. И. Профессиональное чтение библиотекаря: специализированный бюллетень «ЛибМаркет» / Т. И. Березная, Е. П. Кислова // Науч. и техн. б-ки. – 2010. – № 11. – С. 81–84.

БІБЛІОТЕКА В ПРАВОВОМУ ПОЛІ

*Н. Розколуна,
учений секретар Державного закладу
«Національна парламентська бібліотека України»*

ЩОРІЧНІ ВІДПУСТКИ ПРАЦІВНИКАМ БІБЛІОТЕК (Юридична консультація)

КОНСТИТУЦІЯ України гарантує всім працюючим право на відпочинок. Це право забезпечується наданням днів щотижневого відпочинку, а також оплачуваної щорічної відпустки, встановленням скороченого робочого дня для окремих професій і виробництв, скороченої тривалості роботи в нічний час [1].

Види, умови, підстави, тривалість і порядок надання працівникам відпусток регулюються Кодексом законів про працю України, Законом України «Про відпустки», іншими законами та підзаконними нормативно-правовими актами.

Законодавством визначено такі види відпусток, як:

- 1) щорічні відпустки:
 - основна відпустка;
 - додаткова відпустка за роботу зі шкідливими та важкими умовами праці;
 - додаткова відпустка за особливий характер праці;
 - інші додаткові відпустки, передбачені законодавством;
- 2) додаткові відпустки у зв'язку з навчанням;

